

a ing. Pavel M. jsou jejími jednateli. V rozh. č. 6341 a 128 Sb. n. s., na něž se odkazuje, bylo blíže vyloženo, že společnost s ručením omezeným i její společníci odpovídají pojištěnému za škodu úrazem v podniku mu vzešlou jen v mezích § 46, odst. 1, úraz. zák. a že jednatele společnosti s ručením omezeným nenáleží k osobám třetím uvedeným v nadpisu §§ 45 až 47 úraz. zák., jež podle § 47 cit. zák. odpovídají za úrazy jimi způsobené podle předpisů občanského zákoníka. V rozhodnutích těch bylo také vyloženo, že ustanovení odstavce druhého § 45 úraz. zák. platí i pro společnosti s ručením omezeným a že otázka viny nebo úmyslnosti se posuzuje u takové společnosti podle osob jednatelů. Posuzuje-li se souzený případ s tohoto právního hlediska, jest stěžovatelům dáti za pravdu, že odvolací soud neposoudil věc po právní stránce správně, uznal-li, že odpovědnost žalovaných ing. T. P. a ing. P. M. jako jednatelů zároveň žalované podnikatelské firmy jest posuzovati podle § 47 úraz. zák. a tudíž podle předpisů práva občanského. Odpovědnost těchto žalovaných jako jednatelů žalované podnikatelské firmy nepřichází v úvahu jinak než podle § 46 úraz. zák., tedy jen v případě úrazu úmyslně způsobeného. Že by stěžovatelé jako jednatele žalované společnosti způsobili žalobci úraz úmyslně, nebylo však žalobcem ani tvrzeno. Za toho stavu věci není tedy potřebí doplnění řízení požadovaného odvolacím soudem a bude proto na něm, aby, řídě se právním názorem tu vysloveným, podrobil odvolání žalobcovu po té stránce novému přezkumu a znova o něm rozhodl.

Čís. 15729.

Předpisy zákona o osmihodinové době pracovní č. 91/1918 Sb. z. a n. neplatí pro služební smlouvy sjednané, byť i mezi československými státními příslušníky, v cizině (v Iranu), byly-li i tam práce na základě těchto smluv zaměstnanci konány.

(Rozh. ze dne 7. ledna 1937, Rv I 242/36.)

Žalobce, jenž ujednal v cizině (Iranu) se žalovanou firmou, mající sídlo v Československu, služební smlouvu, podle níž v Iranu (Persii) také konal práce v cukrovaru iranské vlády, domáhá se na žalované firmě zaplacení odměny za práci přes čas, pokud pracoval více než 10 hodin denně. Nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Podle § 37 obč. zák. se obligační smlouvy, které uzavřeli tuzemci v cizině, posuzují podle právního řádu místa, kde byly uzavřeny. Žalobce pracoval v Iranu (Persii), pro něž podle mezinárodních smluv neplatí zákon o osmihodinové době pracovní a kde nyní ani nelze při způsobu tamní práce zákon ten prováděti (viz čl. 16 smlouvy č. 88/1922 Sb. z. a n.) a pro něž nemohou zdejší (československé) úřady povolovati práci přes osm hodin. Ježto uvedený zákon tam neplatí, není tam také úřadu, který by dával k práci té povolení, nehledíc k tomu, že se pracovalo v cukrovaru iranské (perské) vlády. Se zřetelem k tomu

nelze užití na smlouvu stranami sjednanou ustanovení zák. č. 91/1918 Sb. z a n. Avšak i kdyby jich bylo použítí, byla smluvena paušální odměna za veškeré práce, jež žalobce povinen podle služební smlouvy konati, tedy i za práce trvající přes osm hodin, hledíc k nutnosti práce takové v cizině, kde osmihodinová doba pracovní neplatí a kde pro zvláštní poměry nelze zákon ten prováděti. Takové paušalování odměny za práci v uvedených zemích není nepřípustné ani nezákonné a nepřičí se dobrým mravům, zejména když nejen se zřetelem k poměrům v tuzemsku, nýbrž i k poměrům v Iranu (Persii) jest odměna poskytnutá žalobci přiměřená době pracovní a jeho námaze, vzdělání, zručnosti a stáří. Za uvedených poměrů nelze proto ani mluvit o tom, že žalovaná byla žalobcovou prací přes čas nějak obohacena, neboť platila žalobci měsíčně na hotovosti 2.400 Kč, a poskytovala mu bytu, světla a posluhy za jeho práci, takže se mu dostalo za práci přes čas přiměřené náhrady v celkové odměně úměrné pracovnímu místu, pracovní době i jeho námaze, vzdělání, zručnosti a stáří.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

V dovolacím řízení jde již jen o to, zda žalobní nárok na náhradu za práci přes čas mimo osmihodinovou dobu pracovní jest proti žalované firmě odůvodněn jako nárok z jejího bezdůvodného obohacení ke škodě žalobcově. Žaloba dovozuje oprávněnost svého žalobního nároku především z toho, že nárok ten jest posuzovati podle zákona č. 91/1918 Sb. z. a n., že žalovaná firma neměla povolení příslušného úřadu pro práci přes čas a že jest hodnotou práce přes čas obohacena. Užití ustanovení zákona č. 91/1918 Sb. z. a n. odůvodňuje právní zásadou, že právní poměr mezi občany Československé republiky, založený pracovní smlouvou sjednanou v tuzemsku, jest posuzovati podle tuzemských zákonů, tudíž i podle zákona č. 91/1918 Sb. z. a n. Ze zjištění napadeného rozsudku však plyne, že pracovní smlouva mezi žalobcem a žalovanou firmou byla sjednána v cizině, neboť ji se žalobcem sjednal za žalovanou firmu ing. B. v Iranu. Šlo o sjednání pracovní smlouvy mezi přítomnými osobami a místem sjednání této smlouvy byl Iran (Persie), ať již byl ing. B. zmocněncem žalované firmy či nikoli, neboť pozdějším schválením pracovní smlouvy se žalobcem sjednané se nic nezměnilo na místě sjednané smlouvy ani na platnosti právní zásady § 37 obč. zák., že smlouvu v cizině sjednanou jest posuzovati podle práva platného v místě sjednání. Sjednávajíce pracovní smlouvu v Iranu (Persii), nebyly strany nijak omezeny ve své způsobilosti k právním jednáním a k právním činům ve smyslu § 4 obč. zák., což plyne z povahy zákona o osmihodinové době pracovní č. 91/1918 Sb. z. a n. Dotčený zákon byl vydán — jak o tom svědčí motivy k vládní osnově tohoto zákona — k hospodářské, zdravotní a kulturní ochraně zaměstnanců a patří proto podle svého obsahu k zákonům sociálněpolitickým, tudíž do oboru práva veřejného. Do práva soukromého zasahuje uvedený

zákon jen nepřímo tím, že nedopouští, aby pracovní smlouvou byly jeho předpisy o trvání pracovní doby obcházeny. Jest proto jen zkoumati, zda bylo pracovní smlouvou sjednanou se žalobcem upraveno trvání pracovní doby, na které by se vztahoval zákon č. 91/1918 Sb. z. a n. Žalobce byl zjednán pro práci v Iranu (Persii) a nikoli pro závod žalované firmy v tuzemsku, který by podléhal dozoru tuzemských úřadů podle § 6 zákona č. 91/1918 Sb. z. a n., žalobce také jen v Iranu (Persii) pracoval a tam byl žalovanou firmou také placen za svou práci, ať byla mzda vyplácena přímo tam nebo k jeho poukazu vyplácena někomu jinému. Podle toho šlo o výkon práce v cizině v závodě, jenž ani nepatřil žalované firmě, a proto se obsah smlouvy nedotýkal ustanovení zákona č. 91/1918 Sb. z. a n., jenž předpokládá, že výkon práce podléhá dozoru tuzemského dozorčího úřadu. Nelze proto obsah smlouvy, pokud jí byla stanovena pracovní doba delší než osm hodin, pokládati s hlediska zákona č. 91/1918 Sb. z. a n. za nedovolený zákonem a tedy podle § 879 obč. zák. za nicotný, třebaže jsou obě smluvní strany příslušníky Československé republiky. Pro posouzení žalobního nároku není důležité, zda pracovní smlouva sjednaná se žalobcem v tuzemsku měla aspoň potud právní účinek, že žalobce byl žalovanou firmou přihlášen k sociálnímu pojištění, neboť v tomto sporu jde o nárok na náhradu za práci přes čas a nikoli o nároky z příslušnosti žalobce k sociálnímu pojištění, takže rozhoduje jedině, zda se pracovní smlouva sjednaná se žalobcem přičila ustanovením zákona č. 91/1918 Sb. z. a n., kdežto na jiných ustanoveních tuzemského zákonodárství nesejde.

Čís. 15730.

Obsluhovač benzinové stanice, jenž měl na starosti kromě obsluhy automobilů i vyúčtování benzinu a autooleje, udržování stanice a dozor na ni, nepatří mezi osoby uvedené v § 12, odst. 2, zák. č. 91/1918 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 7. ledna 1937, Rv I 2132/36.)

Nižší soudy nevyhověly žalobě obsluhovače benzinové stanice (čerpádky) na zaplacení odměny za práci přes čas.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

Důvody :

Nižší soudy zařadily žalobce mezi osoby, uvedené v § 12, odst. 2, zák. ze dne 19. prosince 1918 č. 91 Sb. z. a n. v podstatě proto, že obsluhovač benzinového čerpádky neobsluhuje zákazníky nepřetržitě, nýbrž jen, zastaví-li se u čerpádky automobil pro benzin, že tudíž jde o služební úkony nepravidelně konané a nepatrně namáhavé. Leč služební úkony žalobcovy se nevyčerpávaly jen v obsluze automobilů. Sama žalovaná firma uvedla, že žalobce měl podle služební smlouvy »úplnou obsluhu stanice, t. j. vydávání, přijímání benzinu a